

esús

Evropské seskupení
pro územní
spolupráci

Tento projekt je spolufinancován
z Evropského fondu pro regionální rozvoj
prostřednictvím Euroregionu NISA.

Co je to ESÚS?

ESÚS je nový právní nástroj, který má svou oporu v komunitárním právu (v právu Společenství). Jedná se o nový druh právního subjektu, který může na území EU vznikat na základě evropského nařízení přijatého 5. července 2006.

ESÚS mohou založit členské státy, regionální a místní úřady či další veřejnoprávní subjekty, případně asociace složené z výše uvedených subjektů. Podmínkou je, že tyto subjekty musí být nejméně ze dvou členských států Evropské unie. V politické strategii Výboru regionů, která byla předsednictvem VR přijata v prosinci 2006, se uvádí: „ESÚS je nový právní nástroj, který umožňuje vytvářet stabilní struktury pro územní spolupráci na přeshraniční, nadnárodní a meziregionální úrovni. Je v prvé řadě pojat jako nástroj na podporu územní spolupráce v rámci strukturálních fondů, přestože nařízení o ESÚS umožňuje jeho využití i mimo politiku soudržnosti a obecněji i mimo financování EU. ESÚS může být v podstatě využito na spolupráci v oblastech jako je veřejné zdraví, veřejná doprava, předcházení katastrofám nebo vytváření nadnárodních struktur pro cestovní ruch. ESÚS bude navíc otevřeno vnitrostátnímu financování a bude doplňkovým nástrojem na provádění strategií partnerství veřejného a soukromého sektoru.“

Cesta k založení ESÚS v ERN

- Přijetí cíle vytvořit společný právní subjekt (Rada ERN, Lemberk, 5.6.2004)
- Schválení nařízení o ESÚS (5.7.2006)
- Implementace národních prováděcích předpisů
- Základní studie analyzující ESÚS
- Odsouhlasení záměru založit ESÚS vedle stávající struktury (Presidium ERN, Sklarska Poreba, 19.2.2010)
- Studie využitelnosti ESÚS v ERN
- Příprava úmluvy a stanov
- Pracovní semináře k založení ESÚS
- Schválení úmluvy a stanov členy ESÚS
- Oznámení každé strany svému státu
- Souhlas členských států s účastí partnerů v ESÚS (Ihůta 3 měsíce)
- Vznik ESÚS (registrace, oznámení Výboru regionů, oznámení v Úředním věstníku EU)

Stanovy evropského seskupení pro územní spolupráci Euroregion Neisse-Nisa-Nysa (návrh)

Na základě čl. 8 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS).

Preamble

Euroregion Neisse - Nisa - Nysa od svého založení v roce 1991 podporuje rozvoj přeshraniční spolupráce v prostoru Trojzemí, tj. hraniční oblasti mezi Spolkovou republikou Německo, Českou republikou a Polskou republikou.

Po vstupu České a Polské republiky do Evropské unie v roce 2004 si Euroregion na zasedání Rady na zámku Lemberk stanovil nové cíle. Jedním z nich bylo i vytvoření společného právního subjektu jako nástroje ke zkvalitnění a zintenzívnění stávající spolupráce.

Jednotlivé strany Euroregionu se rozhodly založit evropské seskupení pro územní spolupráci, aby tak daly najevo svou vůli dále rozvíjet a prohlubovat přeshraniční spolupráci jako jeden právní subjekt s cílem učinit z Trojzemí lepší místo pro život zdejších obyvatel.

1

Název, logo

1. Název ESÚS v německém jazyce zní: *Europäischer Verbund für territoriale Zusammenarbeit Euroregion Neisse – Nisa – Nysa*, zkráceně *EVTZ Euroregion Neisse-Nisa-Nysa*.
2. Název ESÚS v českém jazyce zní: *Evropské seskupení pro územní spolupráci Euroregion Neisse-Nisa-Nysa*, zkráceně *ESÚS Euroregion Neisse-Nisa-Nysa*.
3. Název ESÚS v polském jazyce zní: *Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej Euroregion Neisse-Nisa-Nysa*, zkráceně *EUWT Euroregion Neisse-Nisa-Nysa*.
4. ESÚS používá jako svoje logo stávající symbol Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. Viz příloha č. 1.

2

Členové ESÚS, jejich práva a povinnosti

1. Členy ESÚS jsou stávající tři sdružení tvořící jednotlivé národní části euroregionu:
 - a) Na německé straně: *Komminalgemeinschaft EUROREGION NEISSE e.V.*
 - b) Na české straně: *Regionální sdružení EUROREGION NISA*
 - c) Na polské straně: *Stowarzyszenie Gmin Polskich EUROREGIONU NYSZA*
2. Individuální členství v jednotlivých sdruženích je vnitřní záležitostí každého člena, musí však být zajištěn jeho veřejnoprávní charakter podle ustanovení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby.
3. Členové ESÚS jsou povinni v rámci dobrovolně přijatých závazků při využití zákonně stanovených kompetencí a působností

spolupracovat na uskutečňování dohodnutých postupů a opatření k dosažení cílů ESÚS, stanovených v čl. 5 těchto stanov.

4. Členové ESÚS mají právo se podílet na výhodách plynoucích z členství v tomto seskupení.
5. Členové ESÚS jsou zastoupeni v orgánech ESÚS a mají právo se vyjadřovat se k připravovaným akcím a aktivitám.
6. Členové ESÚS jsou povinni se podílet na financování činnosti ESÚS v dohodnuté výši a formě popsané v čl. 13 stanov a plnit úkoly, které na sebe dobrovolně, v rámci členství v orgánech ESÚS převzali a hájit zájmy seskupení v rámci své působnosti.
7. Členové ESÚS mohou z ESÚS po vypořádání svých závazků na základě svého rozhodnutí vystoupit. O svém rozhodnutí vystoupit z ESÚS informují písemně ostatní členy ESÚS. K vystoupení může dojít nejdříve 3 měsíce od doručení příslušného oznámení ostatním členům ESÚS.

3

Registrované sídlo

Sídlo ESÚS se nachází v České republice na adrese: *Třída 1. Máje 858/26, CZ-460 01 Liberec 3.*

4

Rozsah území

1. ESÚS plní své úkoly v prostoru Trojzemí, tj. hraniční oblasti mezi Spolkovou republikou Německo, Českou republikou a Polskou republikou.
2. Česká část území je vymezena územím *Libereckého kraje (okresy Liberec, Jablonec nad Nisou, Semily a Česká Lípa), Šluknovským*

výběžkem v Ústeckém kraji (okres Děčín) a částí Středočeského kraje (okres Mladá Boleslav).

3. Německá část je vymezena okresy Bautzen a Görlitz ve Svobodném státu Sasko.

4. Polská část je vymezena okresy Bolesławiec, Jawor, Jelenia Góra, Kamienna Góra, Lubañ, Lwówek Śl., Zgorzelec, Złotoryja v Dolnoslezském a okresem Żagańskim v Lubušském vojvodství.

5

Konkrétní cíl a úkoly ESÚS

1. Hlavním cílem ESÚS je vytvářet společný prostor pro přeshraniční spolupráci v mnoha oblastech a tím přispívat k socio-ekonomickému rozvoji euroregionu.

2. Konkrétní úkoly ESÚS jsou:

- a) vytvořit společný plánovací prostor,
- b) vytvořit společný prázdninový region,
- c) rozvíjet přeshraniční spolupráci v dalších oblastech s využitím práce přeshraničních expertních pracovních skupin.

3. K realizaci výše zmíněných cílů a úkolů může ESÚS realizovat projekty financované z prostředků Evropské unie i projekty bez takového financování.

4. ESÚS se může podílet na řízení a implementaci podpůrných programů či subprogramů financovaných Evropskou unií. Může rovněž řídit a implementovat podpůrné programy či grantová schémata s jiným než evropským financováním.

6

Doba trvání ESÚS

ESÚS se zřizuje na dobu neurčitou.

7

Orgány

1. Orgány ESÚS jsou:

- a) Shromáždění.
- b) President.
- c) Ředitel.

8

Shromáždění

1. Shromáždění je nejvyšším orgánem ESÚS.

2. Shromáždění se skládá ze zástupců členů ESÚS. Každý člen ESÚS deleguje do shromáždění ESÚS dva své zástupce, zpravidla svého předsedu a jednoho dalšího zástupce národního sdružení. Nominační listiny jsou předkládány shromáždění a jsou archivovány ředitelem ESÚS.

3. Shromáždění má následující úkoly:

- a) Schvaluje roční rozpočet ESÚS a roční pracovní plán ESÚS.
- b) Schvaluje každoročně zprávu o hospodaření a zprávu o činnosti ESÚS za uplynulý rok.
- c) Schvaluje jakékoliv výdaje nad rámec již schváleného ročního rozpočtu ESÚS.
- d) Schvaluje přijímání darů a žádosti o úvěr.
- e) Rozhoduje o směřování ESÚS tím, že rozhoduje o způsobu naplňování stávajících cílů ESÚS a stanovuje nové cíle v souladu s hlavním cílem ESÚS uvedeným v čl. 5.
- f) Schvaluje účast ESÚS v jiných organizacích.

10 Ředitel

1. Ředitel zastupuje ESÚS a jedná jeho jménem v případech uvedených v těchto stanovách.

2. Ředitele vybírá a jmenuje shromáždění.

3. Ředitel ESÚS má následující úkoly:

- Zastupuje ESÚS a jedná jeho jménem ve všech záležitostech jemu svěřených. Při politické reprezentaci v souladu s čl. 9 (2) spolupracuje s prezidentem ESÚS.
- Řídí každodenní činnost ESÚS v rámci cílů ESÚS a ročního pracovního plánu ESÚS schváleného shromážděním. Pro tyto účely uzavírá smluvní vztahy s třetími osobami.
- Připravuje návrh ročního pracovního plánu ESÚS a předkládá jej shromáždění ke schválení.
- Připravuje a shromáždění předkládá roční zprávu o činnosti ESÚS.
- Připravuje návrh ročního rozpočtu a předkládá jej shromáždění ke schválení.
- Připravuje roční zprávu o hospodaření ESÚS a předkládá ji shromáždění ke schválení.
- Zajišťuje vedení účetnictví ESÚS.
- Zajišťuje archivaci (účetních dokladů, úmluvy, stanov, úřední korespondence, dokumentace k realizovaným projektům) v souladu s platnou legislativou.
- Je zodpovědný za realizaci případných projektů ESÚS.
- Jedná jménem ESÚS v pracovně-právních vztazích.
- Řídí práci zaměstnanců ESÚS.
- Zajišťuje administrativní fungování kanceláře ESÚS.
- Koordinuje prezentaci ESÚS navenek.
- Připravuje podklady pro jednání shromáždění.
- Realizuje další úkoly mu svěřené shromážděním.

- Schvaluje změny v úmluvě a stanovách ESÚS.
- Vybírá a jmenuje ředitele ESÚS.
- Ze svého středu volí presidenta ESÚS.
- Schvaluje vnitroorganizační směrnice upravující fungování ESÚS.
- Schvaluje účast ESÚS v projektech uvedených v čl. 5 (3).
- Schvaluje účast ESÚS v programech uvedených v čl. 5 (4).

4. Zasedání shromáždění se konají nejméně dvakrát ročně. Svolává je prezident ESÚS.

5. Jednáním shromáždění předsedá a řídí je prezident ESÚS.

6. Shromáždění je usnášeníschopné, je-li každý z členů ESÚS zastoupený alespoň jedním členem shromáždění.

7. Shromáždění rozhoduje na základě jednomyslnosti.

9 President

1. President je statutárním orgánem ESÚS.

2. President je politickým představitelem ESÚS, který reprezentuje ESÚS navenek.

3. Presidenta volí ze svého středu shromáždění.

4. President ESÚS má následující úkoly:

- Zastupuje ESÚS navenek při jeho politické prezentaci.
- Svolává, předsedá a řídí jednání shromáždění. Tuto pravomoc může delegovat na ředitele ESÚS.
- Schvaluje svým podpisem zápisy z jednání shromáždění a přijatá usnesení shromáždění.

11

Rozhodovací procedury

1. Shromáždění rozhoduje na základě jednomyslnosti.
2. V případě neodkladnosti lze přijímat rozhodnutí i mezi oficiálními zasedáními shromáždění korespondenčním způsobem. Iniciovat korespondenční hlasování může prezident ESÚS či statutární zástupce člena ESÚS.
3. V případě korespondenčního přijímání rozhodnutí, obešle ředitel ESÚS členy shromáždění potřebnými podklady a návrhem usnesení. Členové shromáždění následně zašlou řediteli své stanovisko (elektronickou poštou a následně i podepsané v tištěné podobě). Usnesení podepisuje prezident ESÚS.

12

Pracovní jazyky

1. Pracovními jazyky ESÚS jsou němčina, čeština a polština.
2. Všechny 3 jazyky jsou rovnocenné a každý člen shromáždění má právo mluvit na jednáních vlastním jazykem. Jednání shromáždění jsou tlumočena.
3. Všechny oficiální dokumenty jsou tříjazyčné.
4. V pracovní komunikaci v rámci ESÚS platí pravidlo, že každý pracovník hovoří/píše svým vlastním jazykem přičemž musí mít i znalost dalších 2 pracovních jazyků, aby byl schopen porozumět svým kolegům.

13

Hospodaření

1. K realizaci aktivit ESÚS schvaluje shromáždění odpovídající roční rozpočet ESÚS.
2. Shromáždění schvaluje jakékoliv výdaje nad rámec již schváleného ročního rozpočtu ESÚS.
3. Ředitel ESÚS je zodpovědný za naplňování schváleného rozpočtu ESÚS.
4. Ředitel každoročně připravuje zprávu o hospodaření, kterou předkládá shromáždění.
5. Členové ESÚS přispívají do rozpočtu ESÚS rovným dílem. Výši příspěvků schvaluje shromáždění.
6. Členové ESÚS mohou seskupení poskytovat překlenovací úvěry především v souvislosti s realizací projektů.
7. ESÚS může přijímat dary od podporovatelů ESÚS. Informace o darech musí být uvedeny ve zprávě o hospodaření.
8. ESÚS může žádat o provozní úvěr k předfinancování svých aktivit (zejména projektů). Každou takovou žádost schvaluje shromáždění.
9. ESÚS vede účetnictví v souladu s platnými právními předpisy země, kde má sídlo.
10. ESÚS může být příjemcem evropských i jiných dotací z veřejných zdrojů.
11. ESÚS v souvislosti s dotacemi zmíněnými v odst. 10 povede veškerou evidenci v souladu s požadavky Evropské unie či orgánů poskytujících jiné dotace. Všechny doklady budou k dispozici pro následné kontroly.

14 Odpovědnost

1. ESÚS odpovídá za všechny své závazky.
2. Pokud by majetek ESÚS nestačil k uspokojení těchto závazků, převezmou zbylé závazky rovným dílem všichni členové ESÚS.

15 Zodpovědné orgány

Orgánem zodpovědným za určení nezávislého externího auditora je shromáždění.

16 Rozhodné právo

Pro výklad a prosazování stanov se použije právo České republiky, kde má ESÚS sídlo.

17 Ujednání o vzájemném uznávání

Pro účely vzájemného uznávání v rámci právních systémů členů ESÚS i pro účely finanční kontroly budou všechny dokumenty dostupné ve všech třech úředních jazycích členů ESÚS.

18 Rozpuštění ESÚS

1. K rozpuštění ESÚS může dojít na základě jednomyslné dohody všech členů ESÚS a to nejméně 3 měsíce od přijetí takové dohody.

2. K rozpuštění rovněž může dojít vystoupením členů ESÚS pokud by po jejich vystoupení netvořili ESÚS alespoň 2 partneři ze 2 členských států EU. Členové o svém rozhodnutí vystoupit z ESÚS informují písemně ostatní členy ESÚS. K vystoupení může po vypořádání svých závazků dojít nejdříve 3 měsíce od doručení příslušného oznámení ostatním členům ESÚS.

3. V případě rozpuštění ESÚS se provedou následující kroky:

- a) Archivaci všech dokumentů (vč. účetních výkazů) se pověří člen, v jehož státě má ESÚS sídlo.
- b) Každý ze členů ESÚS oznámí tuto skutečnost svému národnímu orgánu zodpovědnému za registraci či schvalování účasti v ESÚS.
- c) Ředitel ESÚS oznámí tuto skutečnost Výboru regionů.
- d) Ředitel ESÚS zajistí ukončení pracovního poměru všech případných zaměstnanců.
- e) Ředitel ESÚS objedná u nezávislého externího auditora určeného shromážděním ihned po uzavření dohody o rozpuštění ESÚS či ihned po doručení oznámení členů o vystoupení z ESÚS nezávislý audit ke zjištění aktuálního stavu majetku, pohledávek a závazků.
- f) V šestiměsíční lhůtě dojde k úhradě všech závazků vůči třetím stranám z finančních prostředků ESÚS či z jeho majetku.
- g) V případě, že se zjistí, že majetek ESÚS nedosahuje výše závazků, převezmou zbylé závazky rovným dílem všichni členové ESÚS.
- h) V případě, že po uhrazení všech závazků bude disponovat ESÚS majetkem, tento bude rozdělen rovným dílem mezi všechny členy ESÚS.

19

Postupy pro provádění změn stanov

1. Všechny změny ve stanovách musejí být přijímány jednomyslným souhlasem členů ESÚS.

2. Návrh na změnu stanov je překládán členem ESÚS na jednání shromáždění.

3. Každý z členů informuje o záměru pozměnit stanovy svůj členský stát a zašle mu zdůvodnění návrhu spolu s jeho zněním. Každá změna po svém schválení bude následně zveřejněna dle platných ustanovení vnitrostátního práva členského státu, v němž má ESÚS sídlo.

20

Závěrečná ustanovení

Tyto stanovy jsou vyhotoveny ve čtyřech identických vyhotoveních, každé v jazyce českém, německém a polském, přičemž všechna znění mají stejnou platnost. Každá strana obdrží po jednom vyhotovení. Jedno vyhotovení bude uloženo v sídle ESÚS.

Datum, místo

Podpisy

K založení ESÚS vyžaduje nařízení 2 dokumenty: úmluvu a stanovy. Stanovy obsahují veškerá ujednání úmluvy a navíc ještě detailněji upravují fungování orgánů ESÚS, rozhodovací procedury a hospodaření. Ustanovení, která mají být dle nařízení o ESÚS obsažena v úmluvě, jsou vyznačena v textu statutu kurzívou.

Existující ESÚS v EU

V současné době dle údajů Výboru regionů existuje v Evropě 15 evropských seskupení pro územní spolupráci. Všechny ESÚS jsou svoji povahou přeshraniční. Potvrdily se tak předpoklady, že tento právní nástroj najde uplatnění v užší přeshraniční spolupráci spíše než ve spolupráci meziregionální či nadnárodní. Většina z existujících ESÚS je víceúčelového zaměření (často se jedná o právní formu pro již existující přeshraniční spolupráci např. euroregionů).

Euroregion Pyrénées-Méditerranée EGTC

První příklad se týká španělsko-francouzského euroregionu Pyrenées-Méditerranée, který díky využití ESÚS získal právní subjektivitu a realizuje tak efektivněji projekty v mnoha oblastech spolupráce. Předpokládá se realizace společných projektů v následujících oblastech:

- hospodářský rozvoj,
- kultura,
- inovace a technologie,
- výzkum a vývoj,
- cestovní ruch,
- ochrana životního prostředí,
- telekomunikační a dopravní služby.

Euroregion Ister-Granum

Dalším euroregionem, který využil ESÚS, je euroregion Ister-Granum na slovensko-maďarské hranici. I on chce díky společnému právnímu subjektu rozvíjet užší spolupráci v komunikaci, veřejné dopravě, zdravotnictví a cestovním ruchu. Dokonce již plánuje konkrétní projekty v těchto tématech:

- společné vysílání dvojjazyčné regionální televize,
- společný management systému veřejné dopravy,

- zajímavým využitím je určitě společná energetická agentura k využívání obnovitelných zdrojů energie,
- regionální zdravotnický systém,
- společný turistický destinační management a tematické stezky.

Přeshraniční nemocnice Cerdanya

Předchozí příklady se týkaly víceúčelové spolupráce (podobný záměr má i ERN). Nemocnice v Cerdanyi představuje konkrétní příklad jednoúčelového využití ESÚS v oblasti zdravotnických služeb. Úmluva a stanovy již byly slavnostně podepsány 26. dubna 2010.

Nově vybudovaná nemocnice bude poskytovat zdravotnické služby cca 30.000 obyvatel údolí Cerdanya na obou stranách španělsko-francouzské hranice.

Alternativní evropské právní formy

ESÚS je právním nástrojem, který má usnadnit spolupráci veřejného sektoru. Jeho využití je zapotřebí vždy zvážit. Existují i volnější formy spolupráce (např. kooperační dohody). Pro přeshraniční aktivity obchodního charakteru existují vhodnější evropské právní formy:

- evropské hospodářské zájmové sdružení,
- evropská akciová společnost,
- evropská družstevní společnost.

Tab.: Přehled existujících ESÚS

Zdroj: Výbor regionů, portál ESÚS: <http://portal.cor.europa.eu/egtc/en-US/Projects/already/Pages/welcome.aspx>

Název	Partneři (státy)
Amphictyony	Řecko, Kypr, Itálie a Francie
ArchiMed	Itálie, Španělsko a Kypr
Cerdanya Cross-Border Hospital	Španělsko a Francie
Duero-Douro	Portugalsko a Španělsko
Eurodistrict Saar Moselle	Francie a Německo
Eurodistrict Strasbourg - Ortenau	Francie a Německo
Euroregion Pyrénées-Méditerranée	Španělsko a Francie
Galicia-Norte Portugal	Portugalsko a Španělsko
GECT- INTERREG - Programme Grande Région	Francie, Německo, Belgie a Lucembursko
Ister-Granum	Maďarsko a Slovensko
Karst-Bodva	Maďarsko a Slovensko
Lille-Kortrijk-Tournai	Belgie a Francie
West-Vlaanderen/Flandre-Dunkerque-Côte d’Opale	Belgie a Francie
UTTS	Maďarsko a Slovensko
ZASNET	Portugalsko a Španělsko

kontakt

Kancelář Liberec

Euroregion Nisa regionální sdružení

Tř. 1. máje 858/26

46001 Liberec III

tel.: +420 485 340 991

tel.: +420 485 340 988

e-mail: j.zamecnik@ern.cz

Kancelář Zittau

Euroregion Neisse e. V.

Rathenaustraße 18a

02763 Zittau

Telefon: +49 (0) 3583 57500

Telefax: +49 (0) 3583 512517

e-mail: watterott@euroregion-neisse.de

Kancelář Jelenia Góra

Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Nysa

ul. 1 Maja 57

58-500 Jelenia Góra

Telefon: +48 75 7676-470

Telefax: +48 75 7676-470

e-mail: biuro@euroregion-nysa.pl

www.neisse-nisa-nysa.org

www.egtc-neisse-nisa-nysa.eu